

باسمه تعالی

شیوه‌نامه شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه علامه طباطبائی

در جهت اجرایی نمودن آیین‌نامه واگذاری اختیارات برنامه‌ریزی درسی مصوب ۹۵/۱۲/۱۵ وزارت علوم، تحقیقات و فن آوری، اختیارات شورای دانشگاه در زمینه «تصویب موارد تغییر واحدهای درسی، تدوین برنامه‌های درسی جدید و بازنگری برنامه‌های درسی دانشگاه» به شورای به نام «شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه» تفویض می‌شود. این شورا در چارچوب این شیوه‌نامه فعالیت خواهد کرد.

ماده ۱- تعاریف

- دانشگاه: دانشگاه علامه طباطبائی
- شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه: ترکیبی از متخصصان در حوزه برنامه‌ریزی درسی که از سوی معاون آموزشی دانشگاه به مدت دو سال انتخاب می‌شوند.
- شورای برنامه‌ریزی درسی دانشکده: ترکیبی از متخصصان دانشکده که بر اساس بند ۲ ماده ۲ شیوه‌نامه معرفی می‌شوند.
- بازنگری و تدوین برنامه درسی: هدف بازنگری برنامه‌های درسی موجود دانشگاه، تدوین برنامه درسی جدید و تغییر واحدهای درسی می‌باشد.
- کمیته تخصصی شورای برنامه‌ریزی دانشگاه: کمیته‌ای متشکل از متخصصان علمی با انتخاب معاون آموزشی دانشگاه که به عنوان واسط بین شورای برنامه‌ریزی دانشکده‌ها و دانشگاه، وظایف بررسی اولیه بازنگری‌ها و تدوین برنامه‌های جدید و اصلاح واحدهای درسی قبل از طرح موضوع در شورای برنامه‌ریزی دانشگاه را بر عهده دارد.

ماده ۲- شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه

۱-۲) وظایف شورا

- تدوین خط مشی کلان برنامه‌ریزی درسی دانشگاه
- تطبیق برنامه‌های درسی پیشنهادی و بازنگری شده گروه‌های آموزشی دانشگاه با آیین‌نامه‌های وزارتی و سیاست‌های مصوب دانشگاه
- ایجاد هماهنگی‌های لازم در برنامه‌ریزی دروس مشترک مورد نیاز دانشکده‌ها

- بررسی و تصویب برنامه‌های درسی پیشنهادی و بازنگری شده توسط گروه‌های آموزشی پس از بررسی در شورای برنامه ریزی دانشکده و کمیته تخصصی
- انتخاب اعضاء کمیته تخصصی
- پیگیری و تشویق گروه‌های آموزشی برای بازنگری برنامه‌های درسی
- بررسی و تصویب موارد تغییر، حذف و یا افزودن واحدهای درسی به برنامه‌های درسی مصوب رشته‌های تحصیلی
- بررسی طرح‌های پژوهشی بازنگری برنامه‌های درسی و مطابقت آن با قوانین موجود

۲-۲) ترکیب شورا

- معاون آموزشی دانشگاه
 - مدیر برنامه‌ریزی آموزشی، نظارت و سنجش دانشگاه
 - دو نفر از متخصصان برنامه‌ریزی درسی به انتخاب معاون آموزشی دانشگاه.
 - معاون آموزشی دانشکده به عنوان نماینده شورای برنامه ریزی دانشکده
- تبصره ۱-** معاون آموزشی دانشگاه به عنوان رئیس شورا، مدیر برنامه ریزی آموزشی، نظارت و سنجش دانشگاه را به عنوان دبیر شورای برنامه‌ریزی درسی منصوب می‌کند که وظیفه تنظیم دستورجلسات، طرح برنامه‌های پیشنهادی و بازنگری شده مورد درخواست دانشکده‌ها، تهیه صورت‌جلسات و پی‌گیری امور مربوط را به عهده دارد.
- تبصره ۲-** جلسات شورا با حضور حداقل دو سوم اعضاء رسمیت می‌یابد و تصمیمات شورا با رأی بیش از نصف کل حاضران مصوب تلقی می‌شود.
- تبصره ۳-** رئیس دانشکده هنگام بررسی مباحث مربوط به آن دانشکده حسب ضرورت یک نفر از متخصصان رشته مربوط را برای کمک به بازنگری و یا تدوین برنامه درسی مورد نظر بدون حق رأی به دبیر شورا معرفی خواهد کرد.

۲-۳) ترکیب کمیته تخصصی

- کمیته تخصصی مرکب از دو نفر متخصص در امر برنامه ریزی درسی (عضو شورای برنامه ریزی دانشگاه) و حداقل ۳ نفر متخصص در رشته مورد نظر که برنامه درسی آن بازنگری یا تدوین شده است. مجری امر تدوین و بازنگری برنامه درسی نیز یکی از ۳ نفر مورد نظر می‌باشد.
- مدیر برنامه ریزی آموزشی، نظارت و سنجش دانشگاه دبیر شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه، دبیر کمیته کارشناسی را نیز به عهده دارد.

۴-۲) احکام اعضای شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه و شورای برنامه ریزی دانشکده با امضاء معاون آموزشی دانشگاه و برای مدت دو سال صادر می‌شود.

ماده ۳ - شورای برنامه‌ریزی درسی دانشکده

۱-۳) وظایف شورا

- تطبیق برنامه‌های درسی پیشنهادی گروه‌های آموزشی دانشکده با آیین‌نامه اجرایی تفویض اختیارات برنامه‌ریزی درسی به دانشگاه‌ها و مصوبات شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه.
- تدوین روش‌های برنامه‌ریزی درسی در سطح دانشکده در چارچوب آیین‌نامه اجرایی تفویض اختیارات برنامه‌ریزی درسی به دانشگاه‌ها و مصوبات شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه.
- ایجاد هماهنگی‌های لازم در برنامه‌ریزی دروس مشترک مورد نیاز گروه‌های آموزشی دانشکده.
- بازنگری و بررسی مستمر پیشنهادهای اصلاحی ارائه شده از سوی گروه‌های آموزشی دانشکده درخصوص تغییر، حذف و یا افزودن واحدهای درسی به برنامه‌های درسی مصوب رشته‌های تحصیلی.

تبصره ۱ - برنامه‌های جدید آموزشی و یا بازنگری شده که در ساختار و قالب شکلی مصوب جلسه شورای دانشگاه مورخ ۹۶/۷/۱۲ (پیوست ۱) تهیه شده است، ابتدا در گروه‌های آموزشی مربوط و سپس در شورای برنامه ریزی درسی دانشکده تصویب می‌گردد و توسط رئیس دانشکده همراه با صورتجلسه‌های مربوطه و به منظور طرح در کمیته تخصصی و شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه به معاون آموزشی دانشگاه ارسال می‌شود.

تبصره ۲ - شورای برنامه‌ریزی درسی دانشکده بررسی و تأیید اولیه برنامه درسی پیشنهادی و یا بازنگری شده را به همراه تأیید فرم ارزیابی برنامه درسی (پیوست ۲) انجام خواهد داد.

تبصره ۳ - انجام مطالعات پشتیبان و تهیه گزارش توجیهی ضرورت تدوین و بازنگری برنامه درسی در قالب فرم‌های پیوست ۳ از سوی مجری این امر ضروری است. تأیید این گزارش‌ها از وظایف شورای برنامه‌ریزی دانشکده است.

۲-۳) ترکیب شورا

- رئیس دانشکده به عنوان رئیس شورای برنامه ریزی درسی دانشکده
- معاون آموزشی دانشکده

- مدیران گروه‌های آموزشی (حسب موضوع و بدون صدور حکم- به تشخیص معاون آموزشی دانشکده)
- نماینده (مجری) بازنگری یا تدوین برنامه درسی دانشکده
- یک یا دو نفر از اعضای هیأت علمی تخصصی گروه آموزشی مربوط و یا خارج از دانشگاه (حسب ضرورت و محدود بودن رشته)

تبصره ۱- رئیس شورای برنامه‌ریزی درسی دانشکده، معاون آموزشی دانشکده را به عنوان نماینده در شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه انتخاب و معرفی می‌کند.

تبصره ۲- احکام اعضای شورای برنامه‌ریزی درسی دانشکده با امضاء معاون آموزشی دانشگاه و برای مدت دو سال صادر می‌شود.

تبصره ۳- جلسات شورا با حضور حداقل دوسوم اعضاء رسمی است و ملاک تصمیم‌گیری رأی بیش از نصف کل حاضران است.

ماده ۴- مراحل گردش کار

(الف)

۱-۴) برنامه‌های درسی تدوین یا بازنگری شده به همراه گزارش توجیهی برنامه، فرم ارزیابی تکمیل شده و گزارش مطالعات پشتیبان در گروه آموزشی مربوط تصویب می‌شود.

۲-۴) کلیه مستندات مندرج در بند ۱-۴ در شورای برنامه‌ریزی درسی دانشکده مطرح و مصوب خواهد شد.

۳-۴) برنامه پیشنهادی جدید یا بازنگری شده، صورت‌جلسات گروه آموزشی مربوط و شورای برنامه‌ریزی درسی دانشکده، گزارش توجیهی، فرم ارزیابی تکمیل شده و گزارش مطالعات پشتیبان به معاونت آموزشی دانشگاه ارسال خواهد شد.

۴-۴) کلیه مستندات ارسالی از دانشکده در کمیته تخصصی مطرح و تأیید خواهد شد.

۵-۴) طرح و تصویب موضوع در شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه

۶-۴) تصویب نهایی موضوع در شورای دانشگاه

۷-۴) برنامه‌های درسی بازنگری شده پس از تصویب در شورای برنامه‌ریزی درسی دانشگاه با امضاء معاون آموزشی دانشگاه جهت اجرا به دانشکده مربوط ابلاغ و گزارش آن به شورای دانشگاه ارسال خواهد شد.

(ب)

برنامه‌های درسی جدید پیشنهادی فاقد برنامه مصوب به همراه گزارش توجیهی پس از تصویب در شورای برنامه ریزی درسی دانشگاه، با توجه به آیین‌نامه تفویض اختیارات برنامه ریزی درسی و جهت تصویب نهایی به دفتر برنامه‌ریزی آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ارجاع می‌شوند.

این شیوه‌نامه در ۴ ماده و ۹ تبصره در تاریخ ۹۸/۱۱/۱۶ به تصویب شورای دانشگاه رسید و از این تاریخ لازم الاجرا است.

برنامه درسی رشته

.....

مقطع

دانشکده.....

مصوب جلسه شورای دانشگاه مورخ

به استناد ماده ۵ آیین نامه واگذاری اختیارات برنامه ریزی درسی به دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری مصوب سال ۱۳۹۵/۱۲/۱۵ و با عنایت به طرح موضوع بازنگری برنامه درسی در مقطع در جلسه شورای دانشگاه مورخ برنامه درسی فوق‌الذکر با اکثریت آ

مصوب جلسه شورای دانشگاه مورخ

برنامه درسی

.....

مقطع

این برنامه از طرف گروه آموزشی تدوین شده و از تاریخ تصویب قابل اجرا می باشد.
هر گونه تغییر در برنامه درسی مجاز نیست مگر آنکه به تصویب جلسه شورای دانشگاه برسد.

فصل اول

مشخصات کلی برنامه درسی

.....

.....

.....

.....

.....

[illegible]

فصل دوم

جداول دروس

جدول ۱. دروس جبرانی

پیش نیاز	ساعت			تعداد واحد			نام درس	نقشه
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		

- دروس جبرانی به تشخیص گروه آموزشی برای دانشجویان غیر مرتبط ارائه می گردد.

جداول دروس

جدول ۲. دروس تخصصی (خاص دوره های کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری)

پیش نیاز/هم نیاز	ساعت			تعداد واحد			نام درس	نقشه
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
						جمع		

- مقطع کارشناسی تعداد واحد ۷۸-۸۸
- مقطع کارشناسی ارشد تعداد واحد ۱۰-۱۲
- مقطع دکتری تعداد واحد ۱۲-۱۸

جدول ۳. دروس پایه (خاص دوره های کارشناسی)

ردیف	نام درس	تعداد واحد			ساعت			پیش نیاز/هم نیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
جمع								

- تعداد واحد ۲۰-۳۰

جدول ۴. دروس اختیاری (خاص دوره‌های کارشناسی و کارشناسی ارشد)

ردیف	نام درس	تعداد واحد			ساعت			پیش نیاز/هم نیاز
		نظری	عملی	جمع	نظری	عملی	جمع	
جمع								

- مقطع کارشناسی تعداد واحد ۱۰-۲۰

- مقطع کارشناسی ارشد تعداد واحد ۱۴-۱۶ (تعداد دروس باید بیش از ۱۶ واحد درسی باشد که دانشجو قدرت انتخاب داشته و حداکثر ۱۴-۱۶ را بگذرانند)

جدول. پایان نامه /رساله (واحد عملی)

پیش نیاز/هم نیاز	ساعت			تعداد واحد			نام درس	نقطه
	جمع	عملی	نظری	جمع	عملی	نظری		
							جمع	

- مقطع کارشناسی تعداد واحد ۳-۰

- مقطع کارشناسی ارشد تعداد واحد ۶-۴

- مقطع دکتری تعداد واحد ۲۲-۱۸

فصل سوم

شرح دروس دروس

پیش نیاز / هم نیاز	ساعت			تعداد واحد	نوع درس	نام درس
	جمع	عملی	نظری			
						فارسی انگلیسی

هدف

.....

سرفصل

..... -

..... -

..... -

..... -

..... -

..... -

..... -

..... -

..... -

..... -

..... -

ارزشیابی

پروژه	آزمون های نهایی		میان ترم	ارزشیابی مستمر
	عملکردی	نوشتاری		

منابع اصلی

نمونه نحوه نگارش منابع فارسی:

والتر بورگ، مردیت دامین گال ترجمه نصر اصفهانی و همکاران (۱۳۹۶). روشهای تحقیق کمی و کیفی در علوم تربیتی و روانشناسی ۲ جلد، تهران: سمت.

نحوه نگارش منابع انگلیسی:

McMillan, J. H. (1996). *Educational Research: Fundamentals for the Consumer*, 2nd ed., USA: HarperCollins College Publishers.

منابع فرعی

جدول مقایسه تطبیقی عناوین دروس در سرفصل قدیمی با سرفصل بازنگری شده

[illegible]

پیوست شماره ۲

فرم ارزیابی برنامه درسی

عنوان رشته..... مقطع تعداد واحد

ردیف	معیار	تعریف	برنامه درسی نمی‌تواند نشان دهد	برنامه درسی محدود نشان دهد	برنامه درسی می‌تواند نشان دهد	برنامه درسی به‌طور کامل نشان دهد	برنامه درسی به عنوان الگو مطرح است
۱	روزآمدی	توجه به آخرین مطالعات و دستاوردهای علمی رشته					
۲	آموزش روش پژوهش	تأکید بر روش های پژوهش خاص هر رشته					
۳	آموزش مسأله محور	تأکید بر پرورش روحیه پژوهشگری و شایستگی‌هایی مانند حل مسأله، تفکر خلاق و تفکر انتقادی در اهداف و سرفصل دروس					
۴	توجه به مبادی رشته	تأکید بر معلومات بنیادین رشته					
۵	جامع‌نگری	پوشش دادن موضوعات مختلف مطروحه در حدود و ثغور رشته و توجه به علوم مجاور					
۶	نیازسنجی	توجه به نیازهای منطقه‌ای/ملی و فراملی(آمایش سرزمین)					
۷	گسترش مهارت‌ها	پرورش مهارت‌های متناسب با نیاز جامعه در دانشجویان					
۸	تقویت نگاه انتقادی	بیان نظریه‌ها و دیدگاه‌های متعارض و تشریح نقاط قوت و ضعف آنها					
۹	اخلاق حرفه‌ای	پرورش استانداردهای اخلاق حرفه‌ای حیطة تخصصی					
۱۰	ارزش‌های اسلامی-ایرانی	توجه به پرورش و نهادینه کردن ارزش‌های اسلامی-ایران					
۱۱	کارآمدی	توجه به بازار کار و تطابق عناوین درسی با نیازهای جامعه					
مقیاس							
امتیاز کلی- ۱۰۰ امتیاز							
			۰٪	۲۵٪	۵۰٪	۷۵٪	۱۰۰٪
			۱۵	۲۰	۲۰	۲۵	۱۵

پیوست شماره ۳

مطالعات پشتیبان

ارائه گزارش تفصیلی ذیل:

۱. بررسی برنامه درسی دانشگاه‌های برتر مانند دانشگاه تهران
۲. بررسی تجارب درسی بین‌المللی
۳. پایش فارغ‌التحصیلان
۴. پایش دیدگاه کارفرمایان

مطالعات پشتیبان

۱. بررسی برنامه درسی دانشگاه‌های برتر مانند دانشگاه تهران

۲. بررسی تجارب برنامه درسی بین‌المللی

۳. پایش فارغ‌التحصیلان

۴. پایش دیدگاه کارفرمایان

گزارش توجیهی ایجاد برنامه درسی جدید:

۱. عنوان

۲. ضرورت

۳. نیازسنجی فرهنگی، اقتصادی و اجتماعی

۴. پیش‌بینی وضعیت شغلی دانش‌آموختگان

۵. دانشکده/گروه آموزشی متولی اجرای دوره

۶. مطالعه تطبیقی با رشته‌های هم‌نام و یا موجود در دانشگاه‌های معتبر دنیا